

Jordbruksbyrån informerar

3/2023

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Jordbruksbyrån tillhör landskapsregeringens näringsavdelning. Jordbruksbyrån ansvarar för genomförandet av den del av jordbrukspolitiken som tillhör landskapets ansvar enligt självstyrelselagen

Är din växtskyddsexamen fortfarande giltig?

Växtskyddsexamen är i kraft i 5 år och är obligatorisk för alla som använder växtskyddsmedel i arbetet. Utan examen får du vare sig köpa växtskyddsmedel som är avsedda för yrkesbruk eller använda växtskyddsmedel i arbetet.

Växtskyddskursen, som rekommenderas, är inte obligatorisk men innehåller en del ny information som är bra att känna till. Kursen är en inspelning gjord av Ålands Hushållnings-sällskap och kostar 70 € + moms. I priset ingår boken "Växtskydd för åkergrödor".

Växtskyddsexamen, som är kostnadsfri, avlägger du enkelt digitalt.

Kursen och examen nås via:

<https://landsbygd.ax/vaxtskyddsutbildning-och-vaxtskyddsexamen/>

Kontaktperson för kursen: Joachim Regårdh tel. 0457 526 7303

Kontaktperson för examen: Annika Hollsten tel. 018-25 293

e-post: annika.hollsten@regeringen.ax

Rättelse av uppgifter givna på infotillfället den 9 maj

Rita inte in ett nytt basskifte i ett område som du har ritat bort från ett befintligt basskifte med Vipu-kartans "Lägg till holme"-funktion.

Enligt informationen som gavs under presentationen angående bildandet av nya basskiften på naturbeten skulle det vara möjligt att bilda ett nytt basskifte in i ett område som man har ritat bort från ett befintligt basskifte med Vipu-kartans "Lägg till holme"-funktion. Detta är tekniskt möjligt men rekommenderas dock inte av Livsmedelsverket i detta skede, möjligheten utreds. Du kan rita bort områden från basskiftet med "Lägg till holme" -funktionen på normalt sätt.

Följ tills vidare Livsmedelsverkets instruktioner:

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/stod/jordbruk/guider/viputjansten/uppgorande-av-basskiftesandringar/uppgorande-av-basskiftesandringar-2023/>

Lämna in din ansökan om åkerstöd för år 2023

Ansökningsperioden för åkerstöden pågår. Sista ansökningsdagen är torsdagen den 15 juni 2023. Ansökan kan lämnas in enbart elektroniskt via Vipu-tjänsten, pappersblanketter finns inte längre.

Landskapsregeringens ansökningsanvisningar och Vipu-anvisningar hittar du på denna sida <https://www.regeringen.ax/naringsliv-foretagande/arealstod-2023-2027>

Via sidan kommer du också till de inspelade informationstillfällena.

Observera att alla stöd söks numera på samma ställe i Vipu-tjänsten, det finns ingen separat Ålands stödansökan längre.

Börja göra ansökan i god tid. Fjolårets jordbruksskiften ritas inte in på kartan i årets stödansökan. Har du flera jordbruksskiften på basskiftet ska du i år själv rita in jordbruksskiftena på basskiftet.

Notera, att det inte längre går att anmäla tillfälligt icke odlad areal. Ta området ur jordbruksanvändning eller anmäl den som träda. Vissa områden som tidigare anmälades som tillfälligt icke odlad areal får numera ingå i den anmälda växtens areal. I Livsmedelsverkets anvisningar beskrivs anmälningsätten i olika situationer.

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/stod/jordbruk/guider/ansokningsguider/ansokningsguider/jordbruksmark-bas--och-jordbruksskiften/jordbruksmark-bas--och-jordbruksskiften-2023/#anmalan-om-olika-arealer-som-tillfalligt-inte-odlas>

Gå igenom dina naturbeten

Gå igenom dina naturbeten innan du börjar göra din ansökan. På de basskiften som du ansluter till ditt åtagande om naturbetesskötsel eller åtagande om riktade skötselåtgärder på naturbeten får det finnas endast sådan areal som är godkänd i åtagandet. Bilda egna basskiften av de områden som du har anmält som jordbruksskiften i dina tidigare åtaganden. Områden som inte får finnas i åtagandet beskrivs i stödvillkoren som du hittar här: <https://www.regeringen.ax/naringsliv-foretagande/arealstod-2023-2027/miljoersattning>

Uppge naturbeten i din stödansökan endast i följande fall:

- basskiftets markanvändningsslag är "Naturbeten och ängar". Dessa räknas som jordbruksareal och måste uppges
- basskiftets markanvändningsslag är "Annat område" och betet ingår i ett åtagande om naturbetesskötsel eller i ett åtagande om riktade skötselåtgärder på naturbeten
- basskiftets markanvändningsslag är "Annat område" eller "Skog" och det går ekocertifierade husdjur på betet

Basskiftets markanvändningsslag ser du i basskiftets uppgifter i Viputjänsten. Passivera eller ta ur din besittning de basskiften på naturbeten som du inte längre kan uppges i din stödansökan.

Potatisinspektioner och -provtagningar under året

Potatis hör till de växtarter med vilka vissa karantänsskadegörare kan spridas. Enligt EU:s kontrollförordning skall kontroller för att hindra att karantänsskadegörare sprids inom EU göras regelbundet. Därför kontrollerar växtinspektionen varje år utsädespotatis, potatisodlingar och skördad potatis på Åland.

All utsädespotatis som marknadsförs skall vara försedd med ett växtpass. Ett kombinerat växtpass och garantibevis är ett bevis på att bestämmelserna gällande potatiskräfta, ljus och mörk ringröta, Meloidogyne, potatiscystnematoder och Epitrix har följts och att utsädet är fritt från dessa skadegörare. Finland är skyddszon för betviruset Rhizomania, som kan spridas med jord från utsädespotatis, och därför skall växtpasset för utsädespotatis som säljs i och till Finland ha beteckningen PZ BNYVV (Beet necrotic yellow vein virus). Detta betyder att utsädet är odlat på ett område som är konstaterat fritt från Rhizomania.

Utsädesinspektion

Den som för in utsäde från ett annat land skall anmäla om detta till växtinspektionen. Växtskyddsinspektören kontrollerar då växtpass och tar prov. Provet består av 200 st+5st knölar per 25 ton potatis och sort. Provet, som tas jämnt fördelat över potatispartiet, skickas

sedan i papperssäckar till Livsmedelsverkets laboratorium i Loimaa för analys av mörk och ljus ringröta. Antalet prov brukar ligga mellan ca 15 och 20 per år.

Potaticystnematoder

På våren/försommaren, alternativt genast efter skörd kartlägger växtinspektionen förekomsten av potaticystnematoder i potatisodlingar. Vanligtvis är fokus på ett visst område; en by eller en kommun. I första hand tas prover på åkrar som inte tidigare varit med i nematodkartläggningen.

Ett nematodprov består av ett jordprov, som i sin tur består av många delprover som tas jämnt över skiftet. På en hektar tas minst 50 delprover och hela provet skall vara minst 400 ml/ hektar. Provet skickas till Livsmedelsverkets laboratorium i Loimaa för analys. Årligen tas prover hos 2-5 potatisodlare på varierande mängd skiften.

I samband med nematodkartläggningen kan även andra karantänsskadegörare inspekteras. År 2022, då kartläggningen gjordes efter upptagning, kontrollerades kvarblivna potatisknölar för symptom på potatiskräfta.

Koloradoskalbagge och andra karantänsskadegörare

I samband med arealstödskontroller under sensommaren kontrolleras en del potatisskiften för koloradoskalbaggar och andra karantänsskadegörare som till exempel Epitrix-jordloppor och insekten *Bactericera cockerelli*. Inspektören kollar efter gnag- och andra spår som kan tyda på en farlig skadegörare.

Ringröta

I potatisupptagningstider beger sig växtinspektionen till Orklas fabrik i Haraldsby. Lastbilschauffören som transporterar potatisen berättar vems potatis det är och beroende på när den odlarens potatis provtogs för ringröta senast tar inspektören prov av partiet eller inte. Ett ringröteprov består av 200 + 5 knölar per parti. Årligen tas prov på potatis från 5 olika odlare. Proven skickas till Livsmedelsverkets laboratorium i Loimaa.

Efter provtagningen vid Orkla ringer växtinspektionen de 5 olika odlarna för att berätta att prov har tagits och för att få reda på från vilket skifte potatisen skördats.

Övriga

Åland följer rikets provtagningsprogram, så förutom "standardinspektionerna" ovan kan också andra skadegörare vara aktuella att kontrolleras enligt programmet.

Provtagningshygien är viktig! Vid provtagning använder inspektören engångshandskar som byts mellan varje prov. Vid åkerkontroller används skoskydd för åkerbruk som byts mellan varje skifte. Provtagningsredskapen tvättas med vatten och tandborste samt bränns med Sinol mellan varje skifte.

Kontaktperson: Annika Hollsten, tel. 018-25 293, e-post: annika.hollsten@regeringen.ax